

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
1196918

Uw brief van
24 mei 2017

Bijlagen

Datum 14 juni 2017

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van het lid Van den Hul (PvdA) aan de
minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over voortzetting en
verharding van de ontgroeningsrituelen bij studentenverenigingen

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Van den Hul (PvdA) aan
de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over voortzetting en
verharding van de ontgroeningsrituelen bij studentenverenigingen.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk
2017Z06853.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

Vragen van het lid Van den Hul (PvdA) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over voortzetting en verharding van de ontgroeningsrituelen bij studentenverenigingen (ingezonden 24 mei 2017)

1

Heeft u kennisgenomen van een serie artikelen over ontgroeningsrituelen bij studentenverenigingen, zoals de ontgroeningsrituelen bij de Groningse studentenvereniging Vindicat? 1), 2), 3)

Ja.

2

Hoe beoordeelt u de signalen en opvattingen die uit deze artikelen naar voren komen over de verharding van de ontgroeningscultuur, ondanks de roep een einde te maken aan excessen met geweld, vernedering en seksisme en zelfs de beëindiging van ontgroeningen?

Die signalen vind ik zeer ernstig. Zoals ik eerder heb aangegeven, is het van belang dat beginnende studenten in contact komen met andere studenten. Verenigingen vormen in beginsel een belangrijk onderdeel van het studentenleven en geven de mogelijkheid zulke contacten te leggen, ook buiten de directe studieomgeving. De grens van het toelaatbare ligt wat mij betreft daar waar geweld wordt gebruikt, er onvrijwillige of abjecte handelingen plaats (moeten) vinden, er sprake is van stelselmatige vernedering, er sprake is van seksuele intimidatie en/of er op manieren strijdig met het Nederlandse strafrecht wordt gehandeld.

3

Deelt u de opvatting dat het erg zorgwekkend is dat een noodzakelijke cultuur van transparantie en rapportage over en van grensoverschrijdende 'incidenten' door de betrokken onderwijsinstellingen nog steeds problematisch is en dat hiermee ook een voortzetting en verharding dreigt van de bovengenoemde ontgroeningen en de zwijgcultuur hierover?

Ik vind het zorgwekkend als inderdaad blijkt dat onderwijsinstellingen geen volledig beeld hebben van voorkomende excessen bij studentenverenigingen en daar onvoldoende tegen optreden. Ik heb hen daar in het verleden ook al meermaals op aangesproken. Zolang er nog instellingen zijn die geen waterdichte afspraken hebben gemaakt met studentenverenigingen, zal ik hen daar op blijven aanspreken. Het is van een groot belang dat hogeronderwijsinstellingen hun verantwoordelijkheid nemen en zowel structurele afspraken maken met studentenverenigingen, als bij ieder voorkomend incident een indringend gesprek voeren met de betreffende vereniging.

4

Herinnert u zich nog uw antwoord op eerdere vragen 4) om universiteiten en hogescholen te dwingen tot een duidelijkere houding en hardere sancties tegen studentenverenigingen, ook via de bekostiging daarvan door de universiteit, in geval van ontgroeningen met geestelijke en fysieke mishandeling, intimidatie en seksisme richting medestudenten?

Bent u in het licht van deze berichtgeving en naar aanleiding van uw antwoord 'dat u in gesprek was met universiteiten en hogescholen en stevig optreden verwacht bij ontoelaatbare incidenten' bereid om sancties richting onderwijsinstellingen niet te schuwen, indien zij dergelijke ontgroeningspraktijken onvoldoende en niet transparant aanpakken? Zo nee, waarom niet?

Onze referentie
1196918

Zoals ik ook onder vraag 3 heb aangegeven, vind ik het primair aan instellingen om hier daadkrachtig tegenop te treden. Het instrument 'normeren' en wijzen op de rol en verantwoordelijkheden van instellingen, acht ik op dit moment vanuit mijn positie krachtiger dan financiële en juridische begrenzingen vanuit het Rijk.

5

Op welke wijze denkt u bij te kunnen dragen aan voorkoming van een eventuele verharding van de ontgroeningscultuur en het tegengaan van ontoelaatbare excessen bij ontgroeningen door studentenverenigingen?

Uiteraard ligt de primaire verantwoordelijkheid voor het welzijn van (aspirant-) leden van studentenverenigingen, bij die verenigingen zelf. Ik vertrouw er op dat zij, mede gelet op de maatschappelijke onrust, hun rol nemen, zich houden aan de aangepaste afspraken met onderwijsinstellingen en er alles aan doen om morele en fysieke grenzen niet te overschrijden. Studenten zijn immers waardendragers van de toekomst.

Ik monitor de ontwikkelingen en normeer in voorkomende gevallen. Ook wil ik dat universiteiten en hogescholen meer vertrouwenspersonen aanstellen, waar studenten (maar ook ouders of andere betrokkenen) anoniem misstanden bij verenigingen kunnen melden.

Ook laat ik geen gelegenheid onbenut om de instellingen te wijzen op hun rol bij het voorkomen van ontoelaatbaar gedrag bij verenigingen. Ik doe dat door de onderwijsinstellingen te wijzen op het belang van het hebben van een adequate inventarisatie van incidenten en er op aan te dringen dat zij zowel over alle incidenten als de onderliggende cultuur steeds in gesprek moeten gaan met de betreffende verenigingen.

1) 'Bek houden en luisteren feuten!' - NRC Handelsblad, 19 mei 2017

<https://www.nrc.nl/nieuws/2017/05/19/bek-houden-en-luisteren-feuten-9341949-a1559677>

2) 'Wie een grote mond heeft verdient een lesje' - NRC Handelsblad, 21 mei 2017

<https://www.nrc.nl/nieuws/2017/05/21/wie-een-grote-mond-heeft-verdient-een-lesje-9727238-a1559819>

3) 'Gedwongen urine drinken kweekt geen band' - NRC Handelsblad, 22 mei

2017 <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/05/22/gedwongen-urine-drinken-kweekt-geen-band-9833150-a1559970>

4) Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016-2017, nr. 278